

LÄHEMALT SANKTSIOONIDEST

Finantssanktsioone (sh rakendamisele kuuluvad ÜRO sanktsioone) kohaldatakse Euroopa Liidu territooriumil ja kõigi Euroopa Liidu isikute poolt sõltumata nende asukohast (ELis või väljaspool). Seega on nii krediitiasutustel kui ka nende klientidel seadusjärgne kohustus järgida Euroopa Liidu kehtestatud sanktsioone ja teavitada pädevaid asutusi, kui nad teavad või kahtlustavad, et on toimunud tehingud isikuga, kellele sanktsioonid kohalduvad. Finantssanktsioonid ehk piiravad meetmed ei kohaldu mitte ainult rahavoogudele, vaid ka toodete ja teenuste pakkumisele, seega on igal äriettevõttel kohustus hinnata, kas tema tegevus on kehtestatud sanktsioonidega kooskõlas. Käesolev dokument sisaldab kokkuvõtlikke suuniseid Swedbanki klientidele ja hõlmab tehingute ja klientide majandustegevusega seoses kerkivaid olulisemaid sanktsioonidega seotud aspekte. Suunised ei ole siiski kõikehõlmavad ning klient peaks kõhkluste korral konsulteerima valdkonna eest vastutavate riigiasutuste või sõltumatu juriidilise nõustajaga.

1. RAHVUSVAHELISED SANKTSIOONID

1.1. Mis on sanktsioonid?

Sanktsioonid on piiravad mittesõjalised meetmed, mis on kehtestatud eesmärgiga tagada rahvusvaheline rahu ja julgeolek ning inimõiguste järgimine. Sanktsioone kehtestavad ÜRO, Euroopa Liit või konkreetsed riigid. Sanktsioone kehtestatakse riikide või füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes, kes rikuvad inimõigusi, algatavad etnilisi või territoriaalseid konflikte, toetavad terrorismi või rikuvad muid rahvusvahelisi norme ja põhimõtteid.

Sanktsioonide eesmärgiks on mõjutada või muuta käitumist, lõpetada keelatud tegevus või sildistada sanktsioonide objektiks olevat riiki või isikut. Seega kasutatakse rahvusvahelisi sanktsioone hulga erinevate rahvusvaheliste probleemide lahendamiseks – relvastatud konflikti ärahoidmiseks, rahulepingute tugevdamiseks, demokraatia ja hea valitsemistava toetamiseks, terrorismi vastu võitlemiseks, massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks.

Sanktsioonide vorm võib olla erinev. Viimastel aastakümnetel on ulatuslikud majandusembargod (nagu näiteks Iraagi-vastane embargo 1990ndate alguses) suuresti asendunud sihipäraste sanktsioonidega. Sihipärased sanktsioonid erinevad laiaulatuslikest selle poolest, et neid rakendatakse konkreetsete üksikisikute, ühingute, poliitiliste parteide või režiimide suhtes. Sihipäraseid sanktsioone on võimalik kehtestada erinevas vormis: varade külmutamine, reisikeeld, diplomaatilised sanktsioonid, relvaembargo, piirangud kahesuguse kasutusega kaupade müügile, kaupadega seotud sanktsioonid, transpordisanktsioonid, sektoripõhised sanktsioonid (näiteks finants-, energeetika- või kaitsesektori suhtes).

Swedbank ja ka teised finantsinstitutsioonid rakendavad rahvusvahelisi finantssanktsioone
Tuleb tähele panna, et sõltuvalt finantsinstitutsiooni tegevuskoha riigist võib järgitav sanktsioonide nimekiri teatud määral erineda.

1.2. Milliseid finantssanktsioone Swedbank kohaldab ja kes neid kehtestab?

ÜRO. Kõik ÜRO liikmesriigid on kohustatud järgima ja rakendama ÜRO julgeolekunõukogu resolutsioone.

Link ÜRO julgeolekunõukogu sanktsioonirežiimide lehele:
<https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/information>

Euroopa Liit. Euroopa Liit kehtestab sanktsioone ELi nõukogu määrusega, mis on liikmesriikides otsekohalduv.

Link ELi sanktsioonirežiimide lehele (olemas otsing): <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>

Lähtuvalt Swedbanki kontserni finantssanktsioonide poliitikast kohaldab pank ka asjakohaseid USA poolt kehtestatud finantssanktsioone. USA finantssanktsioonid kehtestatakse presidendi korraldusega ja nende rakendamist korraldab USA rahandusministeeriumi allüksus The Office of Foreign Assets Control (OFAC).

Tänu USA kehtestatud sanktsioonide järgimisele on pangal võimalik säilitada suhted USA õigusruumis tegutsevate pankadega ning pakkuda oma klientidele USA dollarites või USA isikutega seotud tooteid ja teenuseid.

[Link USA OFACi sanktsioonirežiimide lehele: https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Pages/Programs.aspx](https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Pages/Programs.aspx)

[Link USA OFACi sanktsioonide otsingule: https://sanctionssearch.ofac.treas.gov/](https://sanctionssearch.ofac.treas.gov/)

1.3. Swedbanki kohaldatavate finantssanktsioonide liigid ja Swedbanki võimalikud tegevused

Swedbank kohaldab nimetatud finantssanktsioone pädevate USA, Euroopa Liidu, ÜRO või kohalike asutuste (nt Vabariigi Valitsuse) kehtestatud ulatuses. Lisaks arvestab Swedbank oma korrespondentpankade nõuete ning enda riskitaluvusega. Swedbank on madala riskiga turul tegutsev kohalik pank ning rakendab seetõttu rangemaid nõudeid klientide suhtes (näiteks ei ole me valmis kliendiks võtma isikuid, kellel on minevikus olnud või on hetkel seoseid isikutega, kelle suhtes rakendatakse sanktsioone (nt sanktsioonide subjekt on juhatuse liige)) ja toodete pakkumisel / teenuste osutamisel (nt ei ole võimalik tasuda teenuste eest, mis omavad teatavaid seoseid sanktsiooniga piiratud tegevusega).

Pank jälgib oma kliente ja nende tehinguid kogu kliendisuhete vältel. Kui tuvastatakse finantssanktsioonide rikkumine või rikkumisoht, tegutseb pank õigusaktides ja Swedbanki finantssanktsioonide poliitikas sätestatud korras ja võtab vajalikke meetmeid. Seetõttu peavad Swedbanki kliendid äritegevust negatiivselt mõjutavate meetmete vältimiseks olema teadlikud, millised on nende äritegevuse kokkupuutepunktid finantssanktsioonidega.

Swedbanki klient peab olema teadlik panga üldtingimustest, millega sätestatakse järgmised reeglid.

- Pangal on õigus õigusaktides sätestatud põhjustel keelduda lepingu sõlmimisest konkreetse isikuga. Lisaks on pangal õigus keelduda isikuga lepingu sõlmimisest ka juhul, kui selleks esineb mõjuv põhjus. Mõjuvaks põhjuseks võib pank pidada seda, kui mõni kliendiga seotud isik on mis iganes põhjusel sanktsioonide subjekt või kui kliendi alaline elukoht või peakontor ja/või peamine tegevuskoht on riigis, mille suhtes rakendatakse sanktsioone.
- Pangal on õigus keelduda kliendi korralduse täitmisest või rakendada piiranguid, kui seda nõuab korrespondentpank, asjakohane ametiasutus või makse saaja pank või kui antud korraldus on otseselt või kaudselt seotud isikutega, kelle suhtes rakendatakse sanktsioone, sh pangaga, millele rakendatakse sanktsioone.

Allpool kirjeldame erinevaid Swedbanki poolt kohaldatavaid finantssanktsioone ja panga vastavaid tegevusi.

- **Varade külmutamine sihtmeetmena.** Seda finantssanktsiooni rakendatakse konkreetsete füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes (edaspidi blokeeritud isikud), piirates nende juurdepääsu rahale ja muule varale. Oleme kohustatud vara külmutama ja teisi vajalikke samme astuma, kui blokeeritud isik on kantud järgmistesse sanktsioonide nimekirjadesse.
  - **Euroopa Liidu konsolideeritud sanktsioonide nimekiri (edaspidi Euroopa Liidu varade külmutamise nimekiri)** Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt on Swedbank kohustatud:
    - külmutama ELi poolt blokeeritud isiku rahalised vahendid (*juhul kui Swedbanki klient muutub sanktsiooni subjektiks ja lisatakse ELi varade külmutamise nimekirja, on Swedbank kohustatud külmutama kõik isiku kontod ja sellel olevad vahendid. Külmutatakse ka võik vastaspooltelt blokeeritud isikule üle kantavad summad, sõltumata maksekorralduse kuupäevast*);
    - takistama blokeeritud isikule vahendite kättesaadavaks tegemist (*juhul, kui Swedbanki klient soovib teha makset blokeeritud isikule, maksekorraldust ei täideta, sõltumata sellega seotud lepingutest või makse sooritamise eesmärgist*);
    - vältima osalemist igasuguses tegevuses, mis võib otseselt või kaudselt viia finantssanktsiooniga kehtestatud keeldude eiramiseni.

Link Euroopa Liidu sanktsioonide koondnimekirjale:

https://eeas.europa.eu/headquarters/headquartershomepage_en/8442/Consolidated%20list%20of%20sanctions

- **USA Office of Foreign Assets Control (OFACi) määratud kodanike (SDNide) ja blokeeritud isikute nimekiri (edaspidi USA OFACi nimekiri).** USA finantssanktsioonide puhul puudub alus varade külmutamiseks. Küll aga tegutseb Swedbank lähtuvalt oma sanktsioonide poliitikast ja ei tee makseid ega paku muid tooteid/teenuseid USA OFACi nimekirja kuuluvatele isikutele (*juhul kui Swedbanki klient saab või teeb makse USA OFACi nimekirjas olevalt isikult või isikule, lükatakse makse tagasi*).

Tuleb rõhutada, et OFACi põhimõtete kohaselt võib finantssanktsioone rakendada ka isikute suhtes, kes on OFACi nimekirjas olevat blokeeritud isikut aidanud või pakkunud talle rahalist või muud tuge (nn sekundaarsed sanktsioonid). Sekundaarsed sanktsioonid võivad seoses Ukraina kriisi ning veel mõne sanktsioonirežiimiga rakendada ka välisriikide finantsinstitutsioonidele, kui nad teostavad teadvalt olulises mahus tehinguid, mis on seotud kaitse- ja energeetikasektoriga, või hõlbustavad teadlikult OFACi nimekirjas oleva blokeeritud isiku nimel tehingute tegemist. Terminit „hõlbustama“ tõlgendab OFAC laialt, hõlmates muuhulgas tegevusi nagu ost, müük, transport jne (*juhul, kui pank tuvastab võimaluse, et tehing on seotud sanktsioonide subjektiga, peab ta koguma kogu vajaliku teabe, et mitte osaleda keelatud tehingus*).

Link USA OFACi nimekirjale: <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/sdn-list/pages/default.aspx>

Link USA OFACi veebisaidi korduma kippuvate küsimuste lehele: https://www.treasury.gov/resource-center/faqs/sanctions/pages/ques_index.aspx

- **Relvaembargod / piirangud kahesuguse kasutusega kaupade¹ ja tehnoloogiate kasutamisele sõjalisel otstarbel (kaitsetööstussektor)** Üldjuhul keelatakse relvaembargo / kahesuguse kasutusega kaupadega seotud piirangute rakendamisel ka nendega seotud tehniline ja **finantsalane abi** ning muud teenused. Kuigi esmane vastutus toodete ja tehnoloogiate klassifitseerimise eest lasub vastavaid kaupu lähetaval või vastuvõtval kliendil, on finantsalase abi keeld **kohustuslik ka panga jaoks**. Vastavalt Euroopa Liidu poolt antud selgitustele ei tohi pangad piirduda ainult kliendipoolse kinnitusega ja peavad õigusaktide järgimisel täitma ka omapoolset hoolsuskohustust (*juhul, kui Swedbank tuvastab või kahtlustab, et klient tegeleb keelatud tegevustega, ei täideta tema maksekorraldusi ega pakuta tooteid ega teenuseid*).

Samasuguse embargo võib kehtestada ka muudele kaupadele (näiteks sideteenuste seire ja pealtkuulamiseseadmetele). Madala riskitaluvusega pangana võib Swedbank kõrgema sanktsiooniriskiga tehingute sooritamisel keelduda ka juhul, kui õigusaktid selgesõnalist finantsalase abi pakkumise keeldu ei sisalda.

- **Oluliste majandussektorite sanktsioonid (edaspidi sektoripõhised sanktsioonid)**. Venemaa - Ukraina konflikti puhkemise järel viisid Euroopa Liit ja USA OFAC sisse uut tüüpi – sektoripõhised – sanktsioonid. Sektoripõhiste sanktsioonide ja vara külmutamise erinevus on selles, et sektoripõhiste sanktsioonide subjektile on teatud tegevused lubatud või konkreetsed tegevused keelatud (st keelatud ei ole kogu tegevus). Sektoripõhised sanktsioonid kehtivad järgmistes Venemaa Föderatsiooni majandussektorites tegutsejatele:
  - finantssektor;
  - energeetikasektor.

Kohalduvad järgmised sektoripõhised sanktsioonid.

---

¹ Kahesuguse kasutusega kaubad on kaubad, tarkvara ja tehnoloogiad, mida on võimalik kasutada nii tsiviil- kui sõjalistel eesmärkidel.

- **Piirangud kapitaliturgudele juurdepääsu pakkumisele ning uute laenude ja krediitliinide võimaldamisele ettevõtetele, kellele rakenduvad (ELi ja USA) sektoripõhised sanktsioonid**

Keelatud on kaubelda vastavate ettevõtete aktsiate ja tähtjaliste võlakirjadega (sh osta, müüa, pakkuda maaklerteenust või hõlbustada kauplemist muul moel) ning pakkuda rahastust (laene, krediitliine, garantiisid, akreditiive jne). Kuigi Euroopa Liidu ja USA sanktsioonid on suunatud samadele sektoritele, on rakenduvad keelud ja erandid erinevad (Euroopa Liit on teinud erandi kaubanduse finantseerimisele).

Pank järgib nii Euroopa Liidu kui USA sektoripõhiseid sanktsioone. *See tähendab, et kui klient on nii Euroopa Liidu kui USA sanktsiooni subjekt, ei väljastata talle vaatamata Euroopa Liidu poolt tehtavale erandile akreditiive. Panga kliendid ei saa kauplemispiiranguga finantsinstrumentide omandamise taotlust internetipanga kaudu esitada.*

- **Piirangud teatud naftatööstuses kasutatavatele kaupadele (EL) ja piirangud toodetele / projektiteenustele, mida on võimalik asukohast sõltumatult kasutada nafta tootmiseks (USA)**

Euroopa Liit on kehtestanud loetelu 30 kaubast, mille ekspordi Venemaale piiratakse². USA on kehtestanud piirangud kõigile kaupadele /mittefinantsteenustele ja tehnoloogiale, mida on võimalik rakendada energeetikaprojektides. *Seetõttu tuleb panka teavitada, kui kliendil on vastav ametlik luba, et mitte sooritada keelatud tehinguid.*

- **Laiulatuslikud sanktsioonid konkreetsete riikide / piirkondade suhtes.** Kuigi finantssanktsioone suunatakse üha täpsemalt ning järjest rohkem rakendatakse sektoripõhiseid ja sihipäraseid sanktsioone, on siiski ka riike, millele kohalduvad laiaulatuslikud sanktsioonid ehk majandusembargo. Näiteks Põhja-Korea suhtes on laiaulatuslikud sanktsioonid kehtestanud nii ÜRO, Euroopa Liit kui ka USA. Seetõttu ei soorita ega hõlbusta pank makseid riikidesse ja riikidest nagu Põhja-Korea ega paku ka seotud tooteid / teenuseid. Laiulatuslikud sanktsioonid on kehtestatud ka Iraani, Süüria ja Krimmi piirkonna suhtes, kuid nende sisu on Euroopa Liidus ja USAs erinev. Et tegutseda kooskõlas nii Euroopa Liidu kui ka USA sanktsioonirežiimiga ei teosta pank ühtegi Põhja-Korea, Iraani, Süüria ega Krimmiga seotud tehingut.

2. OMANDISUHE JA KONTROLL

Kõigi blokeeritud isikute ja ühingute nimed lisatakse sanktsioonide koondnimekirja (ELi varade külmutamise nimekirja, OFACi SDN nimekirja). Varade külmutamise korraldus ja teatavad sektoripõhised piirangud kehtivad aga ka ühingutele, mis on *otseselt või kaudselt* sanktsiooni subjektist isiku omandis või kontrolli all. **Kuigi tegu ei pruugi olla sanktsioonide nimekirjas oleva ühingu, kohalduvad sanktsioonid ka sellistele ühingutele.**

Euroopa Liidu sanktsioone käsitlevate suuniste kohaselt tuleb siinkohal hinnata kahte kriteeriumi.

1. **Omandisuhte kriteerium.** Kui kliendi omanik (kellele kuulub üle 50% või enamusosalus) on blokeeritud isik, kohalduvad kliendile samad sanktsioonid kui blokeeritud isikust omanikule.
2. **Kontrolli kriteerium.** Kui klient on mõne juriidilise või füüsilise isiku (kontrolliva isiku) kontrolli all, kes on blokeeritud isik, kohalduvad finantssanktsioonid ka kliendile. Sanktsioone käsitlevates suunistes määratletakse kontrolli järgmiste kriteeriumite kaudu:
  - a. omatakse või kasutatakse õigust (üksi või kontserni kaudu) ametisse määrata või ametist vabastada enamikku juriidilise isiku või üksuse haldus-, juht- või järelevalveorganite liikmetest;
  - b. omatakse piisavat häälteenamust, et ametisse määrata enamikku juriidilise isiku või üksuse haldus-, juht- või järelevalveorganite liikmetest;
  - c. kontrollitakse osanike või liikmete häälteenamust kliendiks olevas isikus;
  - d. omatakse õigust avaldada kliendile valitsevat mõju vastavalt kliendiga sõlmitud lepingule.

ELi sanktsioonide suunised võib leida sanktsioonide kaardilt iga sanktsioonirežiimi juurest, klõpsates käsku „Suunised“

² Eksport kauplemisloa alusel

(Guidelines): <https://www.sanctionsmap.eu/#/main?search=%7B%22value%22:%22%22,%22searchType%22:%7B%7D%7D>

USA OFAC on määratlenud kriteeriumid ainult omandisuhte tuvastamiseks.

1. Omandisuhte kriteerium. Kui üks või mitu blokeeritud isikut omavad otse või kaudselt vähemalt 50%-list osalust kliendis, käsitletakse kliendi blokeeritud isikuna, sõltumata sellest, kas ta ise on OFACi SDN nimekirjas või mitte. Arvesse tuleb võtta nii otsest kui kaudset omandisuhet.

Kuigi 50% reeglis mainitakse vaid omandisuhet ja mitte kontrolli, kutsub OFAC üles ettevaatusele tehingutes kliendiga, milles ühel või mitmel blokeeritud isikul on osalus, isegi juhul, kui see jääb alla 50%, või mida üks või mitu blokeeritud isikut võib kontrollida muul viisil kui omandisuhte kaudu. Sellised mitteblokeeritud kliendid võivad olla OFACi tulevaste sanktsioonide või õiguskaitsemeetmete subjektid.

OFACi 50% reegel on kättesaadav:

https://www.treasury.gov/resourcecenter/sanctions/Documents/licensing_guidance.pdf

3. ARUANDLUSKOHUSTUS JA ÕIGUSLIK VASTUTUS

Iga EL liikmesriik on kooskõlas Euroopa Liidu õigusaktidega määranud finantssanktsioonide rakendamist koordineeriva pädeva asutuse. Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt on kõik Euroopa Liidu jurisdiktsioonis tegutsevad juriidilised ja füüsilised isikud kohustatud edastama pädevale asutusele kogu nende valduses oleva teabe, mis hõlbustab finantssanktsioonide rakendamist. Oluline on rõhutada, et see nõue ei kohaldu mitte ainult finantsinstitutsioonidele, vaid kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele. Näiteid olukordadest, kus rakendub teatamiskohustus:

- klient tuvastab, et tema tehingupartner või klient on Euroopa Liidu nimekirja alusel blokeeritud isik;
- klient tuvastab, et temalt tooteid / teenuseid ostva ettevõtte lõplik kasusaaja on Euroopa Liidus blokeeritud isik.
- Pank teavitab pädevaid asutusi alati, kui jääb kahtlus või kui rikutakse Euroopa Liidu sanktsioone või varade külmutamise nõuet.

Finantssanktsioone rikkuv isik võib saada kriminaalsüüdistuse.

Juhul, kui panga kliendid tuvastavad, et neil võib olla suhteid sanktsiooni subjektiga, soovib pank, et teda informeeritaks, et ka pank saaks võtta vajalikke riske vähendavaid meetmeid.

4. SANKTSIOONIDE RAKENDAMINE – OSA KLIENDI RISKIHALDUSSÜSTEEMIST

Iga klient peab äritehingutega seoses hindama ka võimalikke sanktsioonidega seotud riske. Finantssanktsioonidest teavitatakse avalikkust tavaliselt aktiivselt ning kliendid, eriti juhul, kui nende tegevus on rahvusvaheline, peavad oma äritegevuse seisukohalt potentsiaalselt olulisi rahvusvahelisi sanktsioone (mitte ainult finantssanktsioone) mõistma ja rakendama. Seetõttu peavad kliendid hindama oma äritegevusi, millel võib olla kokkupuude rahvusvaheliste sanktsioonidega, ning võtma vajalikke meetmeid riskide vähendamiseks.

Anname klientidele järgmised soovitusel.

- Juhul, kui kliendi äritegevus hõlmab välisriike, soovitame kliendil kontrollida, millised Euroopa Liidu, USA OFACi, ÜRO ja kohalikud finantssanktsioonid vastavale riigile kohalduvad:
  - Kas on kehtestatud embargosid või kaubanduspiiranguid?
  - Kas on kehtestatud sektoripõhiseid sanktsioone?
  - Milline on tarnitavate kaupade / teenuste lõppsihtkoht? Kas välisriigis asuv partner / klient on tarne lõpptarbija või vahendaja? Kui tegu on vahendajaga, milline on tarne lõppsihtkoht?
  - Kui konkreetsele riigile on kehtestatud kaubanduspiirangud, siis kas kliendil on kõik ekspordiks vajalikud load?
  - Kui klient pakub transporditeenust, kas ta on teadlik, millist kaupa transporditakse ja milline on kauba lõppsihtkoht?
- Ka juhul, kui embargot ega kauplemisspiiranguid ei ole, peaks klient hindama, kas on võimalik, et tarnitavad tooted / teenused jõuavad sanktsioonide subjekti valdusse. Sanktsioonide subjektile raha või muu vara **otse või kaudselt** kättesaadavaks tegemine on keelatud. Soovitame kliendil viia läbi hoolsuskohustuse audit oma partnerite ja klientide kohta, et selgitada välja:
  - Ega olemasolevad partnerid / kliendid ei ole sanktsioonide subjektiks?

- Ega uued partnerid / kliendid ei ole sanktsioonide subjektiks? Milline teave on uue partneri / kliendi kohta olemas? Kas tegu on tegutseva ettevõttega, millel on tegevusajalugu ja märkimisväärne digitaalne jalajälg, või värskest asutatud ettevõttega? Kas tehingu sisu on vastavuses partneri / kliendi äritegevusega? Kuidas on tehing struktureeritud? Kas tehingus osaleb veel ettevõtteid?
- Kes on partneri / kliendi aktsionärid / lõplikud kasusaajad / esindajad? Ega nad ei ole sanktsioonide subjektiks? Ega lepingu allkirjastaja ei ole sanktsioonide subjekt? Kas aktsionäride hulgas on *offshore* ettevõtteid?

Finantssanktsioonidega seotud riski paremaks haldamiseks soovime kõigil klientidel vestelda oma partnerite ja klientidega finantssanktsioonide temaatikast.

- Soovime klientidel jälgida tehinguid kogu partnerlus- ja kliendisuhte vältel.

Partnerite / klientide sõelumine

Eriti juhul, kui klient tegutseb ka välisriikides, peaks ta otsustama, kas piisab, kui kontrollida iga partnerit / klienti sanktsioonide nimekirjadest käsitsi, või on vaja luua keerukam sõelumislahendus.

Kui klient otsustab piirduda käsitsi kontrollimisega, peaks teadma, et ametlikes nimekirjades ei ole võimalik otsida osaliselt kattuvat vastet. Samuti puudub ametlikes nimekirjades teave tütaretevõtete kohta (juhul, kui tütaretevõtte ise ei ole sanktsioonide nimekirjadesse lisatud). Seega tuleks sageli kasutada ka tasulisi lisatöövahendeid.

Äritegevuse olemusest, mahust ja keerukusest olenevalt võib klient jõuda järeldusele, et tema ettevõtte vajab finantssanktsioonide riski seire programmi. Sellisel juhul soovime kliendil kaaluda järgmisi aspekte:

- finantssanktsioonide järgmisele strateegilisele kaalu andmine;
- finantssanktsioonide alane riskitaluvus;
- partnerite ja klientide kontrolli / sõelumise protsess (uued / olemasolevad, vajaliku teabe kogumine);
- riikide / toodete / sektorite kontrolli / sõelumise protsess;
- eskaleerimise põhimõtted;
- dokumenteerimine;
- vastutus ja otsustusprotsess kõrgendatud finantssanktsioonide riski korral;
- töötajate koolitus.

Kasulikke linke

Sanktsioonide nimekirjade kontrollimine

ÜRO sanktsioonid: <https://scsanctions.un.org/search/>

Euroopa Liidu sanktsioonid (sh ÜRO kehtestatud): <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>

või

<https://www2.politsei.ee/et/organisatsioon/rahapesu/finantssanktsiooni-subjekti-otsing-ja-muudatused-sanktsioonide-nimekirjas/>

USA OFACi sanktsioonid: <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/default.aspx>

Kahesuguse kasutusega kaupade kontroll

Kahesuguse kasutusega kaupade kontroll: http://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/export-from-eu/dual-use-controls/index_en.htm

Strateegiliste kaupade nimekiri: <https://vm.ee/en/strategiline-kaupade-nimekiri>

Maksu- ja Tolliameti juhised: <https://www.emta.ee/en/ari klient/toll-kaubavahetus/keelud-ja-raudatok/strategilised-kaubad>

Veel kasulikke linke

Euroopa Liidu nõukogu juhendmaterjalid: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5664-2018-INIT/en/pdf>

Välispoliitika instrumendid (FPI): https://ec.europa.eu/fpi/what-we-do/sanctions_en

USA OFAC: <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Pages/default.aspx>

Välisministeerium: <https://vm.ee/en/financial-sanctions>

Rahapesu andmebüroo: <https://www2.politsei.ee/et/organisatsioon/rahapesu/juhendid/>